

4.8.2022

Tiivistelmä Suomen neljännessä vastauksesta Euroopan komissiolle asiassa SA.62830 – Valtiontuki Suomen julkisen palvelun yleisradioyhtiölle Yleisradio Oy:lle tilausvideopalvelun ja sähköisen oppimisympäristön tuottamiseen

Suomen valtio on vastannut 21.6.2021 EU-komissiolle Sanoma Media Finland Oy:n Yleisradiota koskevaan kanteluun ja täydentänyt vastaustaan 30.9.2021 lisätiedoilla ja kantelun väitteiden arvioinnilla. Tuolloin vastaukseen sisältyi Ylen teettämä, kantelun sisältämien väitteiden taloudellinen arviointi. Tämän jälkeen Sanoma toimitti vastauksensa EU-komissiolle Suomen valtion vastauksiin 22.10.2021 ja 8.12.2021 päivätyissä kirjelmässään. Sanoma toimitti jälkimmäisen vastauksensa liitteenä taloudellisen konsultin raportin, jossa arvioitiin Suomen valtion toiseen vastaukseen liittämää kantelun taloudellista arviointia. Tämän jälkeen Suomen valtio on käynyt keskustelun EU-komission kanssa ja toimittanut 31.5.2022 vastauksensa komission edustajien esittämiin kysymyksiin (kolmas vastaus).

Suomen valtio toimitti nyt vastauksensa Sanoman kahteen vastaukseen (neljäs vastaus). Vastaukseen sisältyi Ylen teettämä, Sanoman esittämän raportin taloudellinen arviointi ja lisäksi Ylen teettämä, tilausvideopalveluita Suomessa käsittelevä raportti. Näistä molemmista on laadittu erilliset tiivistelmät.

Suomen valtio toteaa neljännessä vastauksessaan, että Sanoman vastaukset eivät ole täysin yhteneviä kantelun kanssa ja ne nostavat esiin uusia väitteitä, mistä johtuen lopullinen kantelun kohde jää osittain epäselväksi. Sanoman vastauksissa sekä tosiseikkojen että oikeudellisen arviointi ei ole perusteltua ja on virheellistä.

Sanoman vastauksissa, kuten myös kantelussa, arvioidaan Yle Areenaa ja Ylen sähköisiä oppimissisältöjä ottamatta huomioon oikeaa kontekstia: julkisen median yleisradiotoimintaa ja audiovisuaalisia markkinoita (erityisesti tilausvideopalveluita) ja niiden kehitystä. Tämän johdosta kantelija esittää useita perusteettomia ja sisäisesti epä johdonmukaisia väitteitä. Lisäksi arvioinnissa päädytään yleisradiotoimintaan sovellettavien EU:n valtioneuvoston päätösten virheelliseen tulkintaan.

Sanoma ei esitä vastauksissaan vakuuttavaa näyttöä kantelussa esittämiensä väitteiden tueksi liittyen tilausvideopalveluiden väitettyyn markkinavaikutukseen eikä esitä lainkaan näyttöä sähköisiä oppimissisältöjä koskevista väitteistä.

- Ylen julkisen palvelun tehtävä on määritelty Yle-laissa asianmukaisesti ja se kattaa sekä tilausvideopalvelut että sähköiset oppimismateriaalit. Uuden teknologian käyttöä on käsitelty useissa Yle-lain muutosten esitöissä ja todettu mm. että julkisen palvelun tulee voida vastata muuttuviin sisältöpalveluiden käyttötarpeisiin sekä hyödyntää teknologian kehityksen mahdollisuuksia. Lisäksi esimerkiksi Ylen hallintoneuvoston eduskunnalle antamaa kertomusta käsiteltäessä liikenne- ja viestintävaliokunta on vuonna 2012 todennut että laissa määritellystä palvelutehtävästä suoriutuminen edellyttää kohdeyleisön mahdollisimman hyvää tavoittamista käyttäen kaikkia modernin monikanavaisen tiedonvälityksen keinoja. Yle Areenaa on myös arvioitu vuonna 2016 toteutetussa ennakoarvioinnissa merkittävässä määrin ja eri sidosryhmien lausunnot ja näkemykset on otettu huomioon.
- Uusien teknologioiden avulla Yle sekä mukauttaa palveluitaan että edistää uusien jakelumallien ja uusien ominaisuuksien kehittämistä vastaamaan kaikkien yleisöryhmien tarpeisiin ja uusiin kulutustottumuksiin. Lisäksi julkisen palvelun mediayhtiöt tuottavat merkittävää julkista arvoa,

jolla on henkilökohtaisen ja yhteiskunnallisen ulottuvuuden lisäksi myös teollinen ulottuvuus vaikuttaessaan myönteisesti toimialaan ja audiovisuaaliseen alaan. Näitä arvoja käsitellään vastauksen liitteenä olevassa raportissa koskien tilausvideopalveluita Suomessa.

- Ylen julkisen palvelun tehtävän määrittelyssä ei ole ilmeistä virhettä, koska palvelut selvästi täyttävät Yle julkisen palvelun tehtävän vastata yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin Amsterdamin pöytäkirjan sekä EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti.
- Kulutustavat, palveluiden sisällöt ja palveluille allokoituiden taloudelliset resurssit eivät oikeuta kantelun kohteena olevien palveluiden pitämistä uusina merkittävänä palveluina. Nämä palvelut muodostavat korkeintaan ”perinteisen” yleisradiotoiminnan mukauttamisen audiovisuaaliseen mediamarkkinaan ja suomalaisen yhteiskunnan muutoksiin.
- Ylen VOD-palvelulle ei ole perusteita asettaa etukäteisiä sisällöllisiä tai saatavillaoloaikaan perustuvia rajoituksia eikä ole perusteita rajoittaa sähköisiä oppimissisältöjä, jotka molemmat ovat osa julkisen palvelun tehtävää ja vastaavat yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin. Kantelijan esittämät väitteet ehdotetuista aika- ja sisältörajoituksista eivät ole faktojen puolesta eivätkä juridisesti perusteltuja.
- Ylen julkisen palvelun tehtävä on annettu asianmukaisesti Ylelle ja Ylen julkisen palvelun tehtävän hoitamista ja yleisradiotoimintaa valvotaan tehokkaasti ja riippumattomasti. Kantelija vetoaa joihinkin ehdottamiinsa lisärajoituksiin ilman asianmukaisia faktaperusteluja tai oikeudellisia perusteita ja perustuen yksinomaan joihinkin esimerkkeihin siitä, miltä muut valvontamallit voivat näyttää, ottamatta huomioon Ylen valvontamallin oikeudellisia, kulttuurisia ja perustuslaillisia erityispiirteitä.
- Kantelija ei kyennyt vastauksissaan osoittamaan, että Ylen palveluilla olisi ilmeisen suhteettomia vaikutuksia markkinoihin. Kantelijan analyysiä, mukaan lukien sen vastauksen liittäminen raporttiin, rasittavat lukuisat perusteettomat oletukset ja menetelmävirheet. Sanoman väitteet ovat ristiriidassa faktojen kanssa, eikä niillä ole minkäänlaista taloudellista pohjaa. Näitä virheellisyksiä käsitellään vastauksen liitteenä olevassa Ylen teettämässä Sanoman esittämän raportin taloudellisessa arviointiraportissa.

Suomen toimivaltaiset viranomaiset katsovat, että Ylen VOD-palvelun ja sähköisten oppimissisältöjen tarjoaminen on SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan, Amsterdamin pöytäkirjan mukaista ja sisämarkkinoille sopivaa. Ylen yleisradiotoiminta, jossa se käyttää olemassa olevia teknologioita, perustuu asianmukaisesti määriteltyyn julkiseen tehtävään, eikä se aiheuta kohtuuttomia vaikutuksia kilpailulle. Päinvastoin, uuden teknologian avulla Yle sopeutuu audiovisuaalisen markkinan muutoksiin. Näin se voi pysyä merkityksellisenä ja täyttää julkisen palvelun tehtävänsä.

Sisällysluettelo Suomen neljännessä vastauksesta (epävirallinen suomenkielinen käännös englannista)

1.	JOHDANTO	3
2.	TIIVISTELMÄ SUOMEN TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN NÄKEMYKSESTÄ	4
3.	YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ ON OIKEIN MÄÄRITELTY JA SISÄLTÄÄ SEKÄ VOD- ETTÄ SÄHKÖISET OPPIMISPALVELUT	6
3.1	Kantelija ei huomioi kyseessä olevien palveluiden kontekstia	6
4.	VOD JA ”SÄHKÖISET OPPIMISPALVELUT” EIVÄT OLE MERKITTÄVIÄ UUSIA PALVELUJA”	14
4.1.	Kulutustavoista	16
4.1.1.	Juridinen konteksti	16
4.1.2.	Teknologinen konteksti	18
4.1.3.	Ei-lineaariset lähetykset korvaavat lineaariset lähetykset	22
4.2.	VOD ja sähköiset oppimismateriaalit eivät tarjoa uutta sisältöä eikä kaupallista sisältöä jota tulisi rajoittaa	29
4.2.1.	VOD:n sisältämää viihdesisältöä ei pitäisi rajoittaa	29
4.2.2.	Ylen sisällöt on valittu huolellisesti ja niissä otetaan huomioon julkinen arvo	35
4.2.3.	Verkossa tarjottavat oppimissisällöt eivät ole merkittävä uusi palvelu	38
4.3.	VOD-palvelulle ja sähköisille oppimissisällöille allokoitujen taloudellisten resurssien ei pitäisi olla merkittäviä	44
5.	YLEN VALVONTAMALLI ON EU:N VALTIONTUKISÄÄNNÖSTEN MUKAINEN	47
6.	YLEN PALVELUT EIVÄT JOHDA ILMEISEN SUHTEETTOMIIN VAIKUTUKSIIN KILPAILULLE	50
7.	YHTEENVETO	56